

## Книга Псалмів у новому перекладі Псалми 89 – 105\*

Дмитро Цолін  
Український католицький університет, Львів, Україна

Книга Псалмів є збірником духовної поезії, твори якої використовувалися як для загального богослужіння, так і для особистої молитви. У християнській традиції ці поетичні твори відомі під грецькою назвою “псалми” (ψαλμοί), що походить від дієслова *псалло* (ψάλλω) – “грати на струнних музичних інструментах”. Звична грецька назва книги “Псалми” є перекладом з давньоєврейської назви *Тегілім*, тобто “хваління”.

Усього ця книга містить 150 псалмів, які поділяються на різні жанри, назви яких часто з’являються на початку твору. Деякі з них є цілком зрозумілими, наприклад, *мізмор* – “наспів” (у даному перекладі – “псалом”), *шіттайон* – “жалобна, емоційна пісня”, *тефілла* – “молитва”, *шіра* – “пісня”, *маскіль* – “повчання”, *шір га-маалот* – “пісня сходження” (тобто паломництва до Єрусалима). Значення інших назв не настільки чітко зрозуміле, і, можливо, пов’язане з якимись давніми музичними термінами: *гіттіт* (8:1), *аламот* (45:1), *міхтам* (55:1), *махалат лаанот* (87:1).

Тематика псалмів надзвичайно широка: тут і пісні хвали й подяки Богові, і псалми-роздуми над Божественними діями, і пісні-повчання, і сповнені смутку елегії, і палкі молитви, і навіть пророцтва про майбутнє Царство Месії та останній суд над народами. У цьому й полягає приваблива краса Книги Псалмів: багатоманітний і різноплановий тисячолітній досвід спілкування людини з Богом відображено тут у близьких та зрозумілих кожному поетичних формах. Саме тому псалми завжди складали важливу частину як юдейського, так і християнського богослужіння, і були улюбленими молитовними текстами простих людей. Досить часто Книга Псалмів цитується в Новому Заповіті як важливе джерело знань про Месію та Його Царство (Мт. 27:46; Лк. 24:44; Ів. 10:34; Дії 13:33; Рим. 15:3; Євр. 1:5-12).

\*Це продовження публікації перекладу Книги Псалмів, перші дві частини були опубліковані в №19.1 та 19.2.

Цікавими є написи на початку псалмів, що зазначають, у якій тональності або на яку мелодію співати псалом, при цьому вказується на добре відомі в ті часи піснеспіви: на мотиви “смерть сина” (9:1), “лань на світанку” (21:1), “голубка в далекій діброві” (55:1), “не згуби!” (56:1), “лілея” (59:1) та ін. Навряд чи колись ми дізнаємося про те, як вони звучали. Також неодноразово згадуються музичні інструменти, у супроводі яких виконувалися псалми, – ліра, арфа, бубни, сурми, сопілки.

Ким були автори псалмів? Авторство більшості псалмів (108 із 150) нам відоме: 80 псалмів позначені як “Давидові”, 12 – як “Асафові”, 11 – як “синів Кореєвих”, 2 – “Соломонові”, 1 – “Гемана-езрахітянина”, 1 – “Етана-езрахітянина”, 1 – як “Мойсеїв”. Тож історичний період написання псалмів простягається від епохи Мойсея до доби після Вавилонського полону, про що свідчать псалми, у яких висловлюється туга за зруйнованим Єрусалимом (наприклад, 136).

Подібно до Тори – П’ятикнижжя Мойсеєвого – Книга Псалмів поділена на п’ять книг: перша містить псалми 1-40; друга – 41-71; третя – 72-88; четверта – 89-105; п’ята – 106-150. Усередині цих книг можна також виявити окремі групи, як, наприклад, Псалми Асафові (72-82) та Пісні Сходження (119-133).

Незважаючи на те, що псалми написані в іншій поетичній традиції й у далекі часи, Книга Псалмів залишається однією з найулюбленіших книг Біблії на всі часи.

#### Книга 4

*Пс. 89–105*

#### **Псалом 89**

<sup>1</sup> *Молитва Мойсея, чоловіка Божого.*

<sup>2</sup> Владико, Ти був пристановищем нашим  
з роду в рід.

<sup>3</sup> Перш ніж народилися гори  
й Ти утворив землю і всесвіт,  
від віку й до віку Ти – Бог.

<sup>4</sup> Ти повертаєш людину назад у порох  
і кажеш: «Поверніться назад, сини людські!»

<sup>5</sup> Адже тисяча років в очах Твоїх,  
немов день вчорашній, що минає,  
як сторожа вночі.

<sup>6</sup> Потоком Ти несеш людей,  
немов сон минули вони;  
як трава, що вранці сходить,  
вранці цвіте й рясніє,  
а ввечері в’яне й засихає.

- <sup>7</sup> Ми щезаємо у гніві Твоєму,  
і через лють Твою ми збентежені.
- <sup>8</sup> Ти поклав наші беззаконня перед Собою,  
наші приховані **зріхи вивів** на світло Твого обличчя.
- <sup>9</sup> Бо всі дні наші проходять у люті Твоїй;  
роки наші згасають, немов стогін.
- <sup>10</sup> Днів наших – сімдесят років,  
а якщо є сила, то вісімдесят років,  
і найкраще в них **забирає** праця й смуток;  
вони минають швидко, і ми відлітаємо.
- <sup>11</sup> Хто знає силу гніву Твого?  
Страх перед Тобою, **настільки великий**,  
як і лють Твоя.
- <sup>12</sup> Навчи нас так лічити дні наші,  
щоб ми набули мудре серце.
- <sup>13</sup> Повернися ж, Господи, доки так буде?  
Змилуйся над рабами Твоїми!
- <sup>14</sup> Насичуй нас милістю Твоею вранці,  
тоді ми веселитися й радіти будемо по всі дні наші.
- <sup>15</sup> Дай нам порадіти за ті дні, коли Ти упокорював нас,  
за ті роки, коли ми бачили лихо.
- <sup>16</sup> Нехай з'явиться Твоє діло рабам Твоїм,  
і велич Твоя – синам їхнім.
- <sup>17</sup> І нехай перебуватиме прихильність Володаря, Бога нашого, на нас.  
Справу рук наших утверди для нас,  
справу рук наших зміцни нам.

### **Псалом 90**

- <sup>1</sup> Той, хто живе під покровом Всевишнього,  
у тіні Всемогутнього спочиватиме.
- <sup>2</sup> Скажу Господеві: «Пристановище моє й твердиня моя –  
Бог мій, на Нього я надію покладаю».
- <sup>3</sup> Адже Він визволить тебе від тенет людолова **й**  
від згубної моровиці.
- <sup>4</sup> **Мов птах**, вкриє тебе Своїм пір'ям,  
і під крилами Його спочиватимеш безпечно.  
Щит великий і обладунок – істина Його.
- <sup>5</sup> Не будеш боятися жаху нічного,  
ані стріли, що вдень летить,
- <sup>6</sup> ані моровиці, що в пітьмі ходить,  
ані пошесті, що спустошує опівдні.
- <sup>7</sup> Впаде поруч із тобою тисяча **ворогів**,

- і десять тисяч – праворуч від тебе,  
але до тебе вони не наблизяться.
- <sup>8</sup>Тільки очима своїми будеш дивитися  
й побачиш покарання нечестивих.
- <sup>9</sup>Оскільки ти Господа – притулок мій,  
Всевишнього – зробив пристановищем своїм,  
<sup>10</sup>не спіткає тебе лихо  
й хвороба не наблизиться до твого шатра.
- <sup>11</sup>Бо Він ангелам Своїм про тебе накаже,  
щоб оберігали тебе на всіх твоїх дорогах.
- <sup>12</sup>Вони понесуть тебе на своїх долонях,  
щоб не спіткнулася нога твоя об камінь.
- <sup>13</sup>На лева й на кобру наступиш,  
розтопчеш молодого лева й змію.<sup>1</sup>
- <sup>14</sup>«За те, що він полюбив Мене, врятую його,  
піднесу його, бо він пізнав ім'я Моє.
- <sup>15</sup>Коли він покличе Мене, Я відповім йому,  
у біді з ним буду,  
визволю його й прославлю.
- <sup>16</sup>Довголіттям насичу його  
й з'явлю йому Моє спасіння».

### **Псалом 91**

- <sup>1</sup> Псалом. Пісня на день суботній.
- <sup>2</sup> Як добре славити Господа  
й співати імені Твоєму, Всевишній,  
<sup>3</sup>звіщати вранці милість твою  
і вірність Твою вночі  
<sup>4</sup>на лірі десятиструнній  
і на арфі мелодійній!
- <sup>5</sup>Бо Ти порадував мене, Господи, діянням Своїм,  
я веселюся справами рук Твоїх.
- <sup>6</sup>Які величні діяння Твої, Господи,  
і які глибокі задуми Твої!
- <sup>7</sup>Невіглас не знає,  
і нерозумний не збагне цього.
- <sup>8</sup>Хоча нечестиві розростаються, як трава,  
і розквітають усі, хто чинить беззаконня,  
це лише, щоб зникнути навіки.
- <sup>9</sup>Ти ж, Господи, навіки піднесений.

<sup>1</sup> 90:13 Або: дракон чи шакал.

- <sup>10</sup> Бо справді, вороги Твої, Господи,  
справді, вороги Твої загинуть,  
розсіються усі, хто чинить беззаконня.
- <sup>11</sup> А Ти підніс мій ріг, як ріг тура,<sup>2</sup> –  
я намащений свіжою олією.
- <sup>12</sup> Око моє бачить **надіння** ворогів моїх,  
про злочинців, що проти мене повстали,  
чують мої вуха.
- <sup>13</sup> Праведник цвіте, мов пальма,  
височить неначе кедр на Лівані.<sup>3</sup>
- <sup>14</sup> Посаджені в домі Господньому,  
вони цвістимуть у дворах Бога нашого.
- <sup>15</sup> Навіть у старості принесуть плоди,  
будуть соковитими та свіжими,
- <sup>16</sup> щоб звіщати, що справедливий Господь, скеля моя,  
і немає у Ньому кривди.

### Псалом 92

- <sup>1</sup> Господь царює.  
Зодягнений Він у велич,  
Господь зодягнений **i** підперезаний силою.  
Тому твердо стоїть всесвіт,  
не захитається.
- <sup>2</sup> Престол Твій утверджений спрадавна,  
Ти – споконвіку.
- <sup>3</sup> Піднесли ріки, Господи,  
піднесли ріки Свій голос,  
підносять ріки хвилі свої.
- <sup>4</sup> Та могутніший, ніж шум вод великих,  
**ніж** могутні хвилі морські, –  
Господь могутній на висотах **небес**.
- <sup>5</sup> Одкровення Твої, безсумнівно, надійні;  
дому Твоєму, Господи,  
личить святість на довгі дні.

<sup>2</sup> 91:11 Або: зубр або єдиноріг.

<sup>3</sup> 91:13 Ліван – гірське пасмо на північ від Ханаану, у давнину на його схилах росли кедр.

### Псалом 93

- <sup>1</sup> О Боже помсти, Господи,  
Боже помсти, з'яви Себе!
- <sup>2</sup> Піднімися, Судде землі,  
віддай гордим по заслугам!
- <sup>3</sup> Аж доки нечестиві, Господи,  
доки нечестиві торжествувати будуть?
- <sup>4</sup> Вивергають, промовляють вони пиху,  
нахваляються всі, хто чинить гріх.
- <sup>5</sup> Народ Твій, Господи, вони вражають ударами  
й пригнічують Твій спадок.
- <sup>6</sup> Вдову й приходька вбивають,  
сироту гублять
- <sup>7</sup> кажучи: «Не бачить Господь,  
і не вникає **в це** Бог Яковів».
- <sup>8</sup> Схаменіться, невігласи серед народу!  
Коли ви станете розумнішими, безумці?
- <sup>9</sup> Той, Хто насадив вухо, хіба не почує?  
Чи Той, Хто око створив, не побачить?
- <sup>10</sup> Той, Хто народи карає, хіба не докорить?  
Той, Хто сам людині дає знання?
- <sup>11</sup> Господь знає думки людини,  
що вони – марнота.
- <sup>12</sup> Блаженний муж, якого Ти наставляєш, Господи,  
і Законом Твоїм навчаєш його,
- <sup>13</sup> щоб заспокоїти його у дні лиха,  
поки буде викопана яма нечестивому!
- <sup>14</sup> Адже не покине Господь народу Свого  
й спадку Свого не полишить.
- <sup>15</sup> Суд знову стане справедливим,  
і підуть услід за ним усі, праведні серцем.
- <sup>16</sup> Хто стане за мене проти злодіїв?  
Хто стоятиме за мене проти тих, що чинять гріх?
- <sup>17</sup> Якби Господь не був допомогою моєю,  
то оселилася б душа моя в **країні** мовчання.<sup>4</sup>
- <sup>18</sup> Коли сказав я: «Хитається нога моя»,  
милість Твоя, Господи, підтримала мене.
- <sup>19</sup> Коли тривожні думки множаться в нутрі моєму,  
Твоя втіха збадьорює мою душу.

<sup>4</sup> 93:17 Країна мовчання – образ смерті.

- <sup>20</sup> Хіба може мати щось спільне з Тобою престол загибелі,  
що діє всупереч постанові *Закону*?
- <sup>21</sup> Натовпом тиснуть вони на душу праведника,  
і кров невинну засуджують *на страту*.
- <sup>22</sup> Але Господь став моєю твердинею,  
і Бог мій – скеля мого притулку.
- <sup>23</sup> Він поверне проти них їхні власні гріхи  
і їхніми ж злочинствами знищить їх;  
знищить їх Господь, Бог наш.

### **Псалом 94**

- <sup>1</sup> Прийдіть, заспіваємо радісно Господу,  
вигукнемо піднесено скелі спасіння нашого.
- <sup>2</sup> Прийдемо перед обличчя Його з подякою,  
піснями прославимо Його.
- <sup>3</sup> Адже Господь – Бог великий  
і Цар могутніший від усіх богів.
- <sup>4</sup> У руці Його глибини землі,  
і вершини гір належать Йому;
- <sup>5</sup> море – Його, Він створив його,  
і суходіл Його руки утворили.
- <sup>6</sup> Прийдіть, поклонімося, впадемо долілиць,  
схилимо коліна перед Господом, Творцем нашим,
- <sup>7</sup> бо Він – наш Бог, а ми – народ Його пасовища,  
вівці, про яких Він піклується.<sup>5</sup>

- Сьогодні, коли ви почуєте Його голос,  
<sup>8</sup> не зачерствійте серцями вашими, як у Мериві,  
як було того дня у Массі в пустелі,<sup>6</sup>
- <sup>9</sup> де спокушали Мене предки ваші,  
випробовували Мене, хоча й бачили Моє діяння.
- <sup>10</sup> Сорок років дратував Мене цей рід,  
тоді сказав Я: «Вони народ, що блукає серцем,  
не знають шляхів Моїх.
- <sup>11</sup> Тому присягнув Я у гніві Моєму:  
не увійдуть вони до Мого спокою!»

<sup>5</sup> 94:7 Буквально: *вівці руки Його*.

<sup>6</sup> 94:8 Див. Вих. 17:1-7; Чис. 20:1-13.

### Псалом 95

(1 Хр. 16:23-33)

- <sup>1</sup> Співайте Господеві нову пісню;  
співай Господеві, уся земле!
- <sup>2</sup> Співайте Господеві, благословляйте ім'я Його,  
звіщайте день у день Його спасіння!
- <sup>3</sup> Розповідайте серед народів про славу Його,  
серед усіх племен – про чудеса Його,
- <sup>4</sup> бо великий Господь і вельми прославлений;  
Він грізніший за усіх богів.
- <sup>5</sup> Адже всі боги народів – *лише* ідоли,  
а Господь створив небеса.
- <sup>6</sup> Слава й велич перед обличчям Його,  
сила й краса у Його святилищі.
- <sup>7</sup> Віддайте Господеві, сім'ї народів,  
віддайте Господеві славу й силу.
- <sup>8</sup> Віддайте Господеві славу, *належну* Його імені.  
Несіть дар і йдіть у двори Його.
- <sup>9</sup> Вклоніться Господеві у величі святині.  
Тремти перед обличчям Його, уся земле!
- <sup>10</sup> Скажіть серед народів: «Господь царює!»  
Тому всевіт утверджений непохитно;  
Він судитиме народи справедливо.
- <sup>11</sup> Нехай радіють небеса й веселиться земля;  
нехай гуркотить море і *все*, що наповнює його.
- <sup>12</sup> Нехай радіє поле і все, що в ньому;  
нехай вигукують піднесено усі дерева лісові
- <sup>13</sup> перед обличчям Господа, бо Він іде,  
іде судити землю.  
Він судитиме всевіт справедливо  
і народи – за Своєю істиною.

### Псалом 96

- <sup>1</sup> Господь царює!  
Нехай веселиться земля,  
радіють численні острови!
- <sup>2</sup> Хмара й імла навколо Нього;  
справедливість і правосуддя – основа Його престолу.
- <sup>3</sup> Вогонь іде перед Ним  
і спалює навкруги ворогів Його.
- <sup>4</sup> Блискавки Його освітлюють всевіт,  
земля бачить і тремтить.



<sup>5</sup>Гори тануть, немов віск, перед обличчям Господа,  
перед обличчям Володаря всієї землі.

<sup>6</sup>Небеса сповіщають Його правду,  
усі народи бачать Його славу.

<sup>7</sup>Нехай соромом вкриються всі, хто служить ідолам,  
хто хвалиться нікчемними божками.  
Вклоніться Йому, усі боги!

<sup>8</sup>Почув це Сіон і зрадів,  
звеселилися доньки Юди  
через суди Твої, Господи.

<sup>9</sup>Адже Ти, Господи, Всевишній над усією землею,  
піднесений високо над усіма богами.

<sup>10</sup>Ті, хто Господа любить, ненавидьте зло!  
Він береже душі Своїх вірних,  
визволяє їх від руки нечестивих.

<sup>11</sup>Світло посіяне у праведника,<sup>7</sup>  
і радість – у щирих серцем.

<sup>12</sup>Радійте, праведні, у Господі,  
і славте пам'ять Його святині!<sup>8</sup>

### **Псалом 97**

<sup>1</sup>*Псалом*

Співайте Господеві нову пісню,  
бо Він здійснив чудеса;  
перемогу принесла Йому правиця Його  
і рамено Його святе.

<sup>2</sup>Звістив Господь спасіння Своє,  
відкрив перед очима народів праведність Свою.

<sup>3</sup>Згадав Він милість Свою  
й вірність Свою дому Ізраїля.

Усі краї землі побачили  
спасіння Бога нашого.

<sup>4</sup>Вигукни радісно Господеві, уся земле!  
Кричи від радості, веселися й співай!

<sup>5</sup>Грайте Господеві на арфі,  
на арфі зі звуками співу!

<sup>6</sup>Під звуки труб і сурми<sup>9</sup>  
вигукуйте радісно перед Царем, Господом!

<sup>7</sup> **96:11** Так у єврейському тексті, у грецькому перекладі: *світло сходить для праведника*.

<sup>8</sup> **96:12** Або: *святе ім'я Його*. Про пам'ять як метафору імені Божого див. Вих. 3:15; Пс. 29:5.

<sup>9</sup> **97:6** *Сурма* – мається на увазі *шофар*; див. Пс. 46:6.

<sup>7</sup> Нехай гуркотить море і все, що його наповнює,  
всесвіт і все, що мешкає в ньому.  
<sup>8</sup> Нехай ріки плещуть у долоні,  
нехай гори веселяться разом  
<sup>9</sup> перед обличчям Господа,  
бо Він іде судити землю.  
Він судитиме всесвіт праведно  
й народи – справедливо.

### ***Псалом 98***

<sup>1</sup> Господь царює –  
нехай тремтять народи!  
Він сидить на херувимах –  
нехай здригнеться земля!  
<sup>2</sup> Господь великий на Сіоні,  
Він піднесений над усіма народами.  
<sup>3</sup> Нехай прославлять вони ім'я Твоє велике й грізне:  
воно святе!

<sup>4</sup> Могутнє правління Царя любить правосуддя.  
Ти утвердив справедливість,  
здійснив суд і правду у Якова.  
<sup>5</sup> Піднесено славте Господа, Бога нашого,  
і вклоняйтеся біля підніжжя Його: Він святий!

<sup>6</sup> Мойсей і Аарон серед священників Його,  
і Самуїл серед тих, хто кличе Його ім'я;  
кликали вони до Господа,  
і Він відповідав їм.  
<sup>7</sup> У хмарному стовпі говорив до них;  
вони ж дотримувалися Його одкровень  
і постанов, які Він дав їм.

<sup>8</sup> Господи, Боже наш, Ти відповідав їм!  
Ти був для них Богом, Який прощає,  
але й карав їх за провини їхні.  
<sup>9</sup> Піднесено славте Господа, Бога нашого,  
і вклоняйтеся на горі Його святій,  
бо святий Господь, Бог наш.

**Псалом 99**

<sup>1</sup> Псалом хвали.

Вигукни радісно Господеві, уся земле!

<sup>2</sup> Служіть Господеві з радістю,  
прийдіть перед обличчя Його зі співом піднесеним.

<sup>3</sup> Пізнайте, що Господь є Бог,  
Він створив нас, і ми Йому належимо;  
ми – Його народ і вівці Його пасовища.

<sup>4</sup> Увійдіть у ворота Його з подякою,  
у двори Його – із хвалою;  
славте Його й благословляйте ім'я Його.

<sup>5</sup> Адже добрий Господь, милість Його навіки,  
із роду в рід вірність Його.

**Псалом 100**

<sup>1</sup> Псалом Давидів.

Про милість і справедливість заспіваю;  
Тобі, Господи, я співатиму.

<sup>2</sup> Я уважно стежитиму за дорогою невинною.  
Коли Ти прийдеш до мене?

Ходитиму в невинності мого серця  
серед дому свого.

<sup>3</sup> Не покладу перед очима своїми  
нічого підступного.

Я ненавиджу вчинки невірних,  
вони не пристануть до мене.

<sup>4</sup> Зіпсоване серце віддалене буде від мене;  
я не знатиму зла.

<sup>5</sup> Того, хто таємно зводить наклепи на ближнього свого,  
я знищу;

зарозуміло піднятих очей і гордого серця не терпітиму.

<sup>6</sup> Очі мої – на вірних землі,  
щоб мешкали вони зі мною;

Той, хто ходить невинним шляхом,  
мені служитиме.

- <sup>7</sup> Віроломний не житиме в домі моему,  
і той, хто говорить неправду, не встоїть перед моїми очима.
- <sup>8</sup> Щоранку знищуватиму всіх нечестивців землі,  
щоб викоринити із міста Господнього всіх,  
хто чинить гріх.

### **Псалом 101**

<sup>1</sup> *Молитва страдника, коли він знемагає й виливає перед  
Господом свій жаль.*

- <sup>2</sup> Господи, почуй мою молитву,  
і нехай дійде до Тебе мій зойк.
- <sup>3</sup> Не ховай від мене Твого обличчя  
у день, коли мені тісно,  
нахили до мене вухо Твоє.  
Того дня, коли я кличу, дай мені відповідь негайно.
- <sup>4</sup> Бо дні мої щезли, мов дим,  
і кості мої обгоріли, наче купа золи.
- <sup>5</sup> Немов витоптана трава, висохло серце моє,  
так що я забуваю їсти свій хліб.
- <sup>6</sup> Від голосу мого зітхання  
прилипли кості мої до тіла.
- <sup>7</sup> Я уподібнився до сича в пустелі,  
став немов пугач на руїнах.
- <sup>8</sup> Не сплю, став наче птах,  
що самотньо *сидить* на даху.
- <sup>9</sup> Щодня вороги мої ганьблять мене,  
неславлять мене, промовляють ім'я моє, як прокляття.
- <sup>10</sup> Я їм попіл замість хліба  
й питво моє зі сльозами змішую
- <sup>11</sup> через гнів Твій і лють,  
бо Ти підняв мене й кинув додолу.
- <sup>12</sup> Дні мої – немов нахилена тінь,  
я сохну, наче трава.
- <sup>13</sup> А Ти, Господи, житимеш повіки,  
і пам'ять про Тебе – із роду в рід.
- <sup>14</sup> Ти встанеш, змилуєшся над Сіоном,  
бо настав час помилувати його,  
бо прийшла пора.
- <sup>15</sup> Адже слуги Твої уподобали *навіть* каміння його,  
і милим став для них його пил.
- <sup>16</sup> Тоді будуть боятися народи імені Господа,

- і всі царі землі – слави Твоєї.  
<sup>17</sup> Бо відбудує Господь Сіон,  
 з'явиться Він у славі Своїй.  
<sup>18</sup> Зглянеться на молитву нужденних  
 і не знехтує благаннями їхніми.
- <sup>19</sup> Нехай записано це буде для прийдешнього покоління,  
 і народ майбутнього<sup>10</sup> прославлятиме Господа.  
<sup>20</sup> Бо Він поглянув із висот святині Своєї,  
 Господь із небес подивився на землю,  
<sup>21</sup> щоб почути стогони в'язня  
 й звільнити приречених на смерть,<sup>11</sup>  
<sup>22</sup> щоб сповістити на Сіоні ім'я Господа  
 й хвалу Його – в Єрусалимі,  
<sup>23</sup> коли зберуться народи й царства разом,  
 щоб служити Господеві.
- <sup>24</sup> Він виснажив силу мою в дорозі,  
 скоротив мої дні.  
<sup>25</sup> Я сказав: «Боже мій, не забирай мене в середині днів моїх,  
 Той, Чиї роки – із роду в рід.  
<sup>26</sup> На початку Ти заклав основи землі,  
 і небеса – діяння рук Твоїх.  
<sup>27</sup> Вони згинуть, а Ти існуватимеш;  
 усі вони, як одяг, зносяться,  
 і Ти поміняєш їх, немов *старі* шати,  
 і вони зміняться.  
<sup>28</sup> Але Ти – Той самий,  
 і роки Твої нескінченні.  
<sup>29</sup> Сини рабів Твоїх житимуть,  
 і нащадки їхні міцно стоятимуть перед Твоїм обличчям».

## Псалом 102

### <sup>1</sup> Псалом Давида

- Благослови, душе моя, Господа,  
 і все нутро моє *прослав* святе ім'я Його!  
<sup>2</sup> Благослови, душе моя, Господа,  
 і не забувай усіх добрих діянь Його!  
<sup>3</sup> Він прощає всі беззаконня твої,  
 зцілює всі твої хвороби,

<sup>10</sup> **101:19** Буквально: народ, що буде створений.

<sup>11</sup> **101:21** Буквально: синів смерті.

- <sup>4</sup> визволяє від безодні смерті життя твоє;  
 Хто вінчає тебе милістю й щедротами,  
<sup>5</sup> задовольняє бажання твої добром –  
*тоді* оновлюється, немов орел, юність твоя.
- <sup>6</sup> Господь творить справедливість  
 і правосуддя всім пригніченим.
- <sup>7</sup> Він показав шляхи Свої Мойсею  
 і діяння Свої – синам Ізраїлевим.
- <sup>8</sup> Милостивий і милосердний Господь,  
 довготерпеливий і щедрий на доброту.
- <sup>9</sup> Він не буде постійно вести судову суперечку  
 й *знів* триматиме не вічно.
- <sup>10</sup> Не за нашими гріхами Він вчинив нам  
 і віддячив нам не так,  
 як ми заслужили нашими переступами.
- <sup>11</sup> Адже як високо небо над землею,  
 так звеличилася милість Його над тими, хто Його боїться.
- <sup>12</sup> Як далеко схід від заходу,  
 так віддалив Він від нас наші беззаконня.
- <sup>13</sup> Як милує батько синів,  
 так милує Господь тих, хто боїться Його.
- <sup>14</sup> Бо Він знає нашу сутність,  
 пам'ятає, що ми – порох.
- <sup>15</sup> Дні людини – немов трава;  
 як цвіт польовий, так цвіте вона.
- <sup>16</sup> Як тільки вітер пронесеться над ним, не стане його,  
 і більше не впізнає його місце, *де він ріс*.<sup>12</sup>
- <sup>17</sup> А милість Господа споконвіку й навіки  
 над тими, хто боїться Його,  
 і праведність Його – на синах синів,  
<sup>18</sup> що бережуть Його Завіт  
 і пам'ятають настанови Його,  
 щоб їх виконувати.
- <sup>19</sup> Господь на небесах утвердив престол Свій,  
 і царство Його панує над усім.
- <sup>20</sup> Благословіть Господа, ангели Його,  
 могутні силою, що виконують сказане Ним,  
 слухаючись голосу Його слова!
- <sup>21</sup> Благословіть Господа, усі воїнства Його,  
 слуги Його, що виконують Його волю!

<sup>12</sup> **102:16** Буквально: ніхто не впізнає місця його.

<sup>22</sup> Прославте Господа, усі діяння Його,  
на всіх місцях Його панування!

Благослови, душе моя, Господа!

### **Псалом 103**

<sup>1</sup> Благослови, душе моя, Господа!

Господи, Боже мій, Ти звеличився,  
зодягнувся у славу й велич.

<sup>2</sup> Він огортається світлом, немов шатами;  
розстилає небеса, як покривало;

<sup>3</sup> закладає на водах основи Своїх вишніх світлиць.  
Він робить хмари Своєю колісницею,  
крокує на крилах вітру.

<sup>4</sup> Він робить Своїми посланцями вітри,  
Своїми слугами – полум'я вогню.

<sup>5</sup> Він заклав землю на її основах,  
тому не похитнеться вона повік-віків!

<sup>6</sup> Ти вкрив її безоднею, мов одягом,  
на горах стояли води,

<sup>7</sup> **та** від грізного крику Твого побігли вони,  
від голосу гromу Твого пустилися навітки.

<sup>8</sup> Піднялися були в гори вони  
та спустилися в долини,  
до місця, яке Ти влаштував для них.

<sup>9</sup> Ти поклав межу, яку вони не перейдуть,  
не вкриють вони знову землі.

<sup>10</sup> Ти посилаєш води джерела в річища,  
між горами течуть вони,

<sup>11</sup> напувають усіх звірів польових;  
**там** втамовують свою спрагу дикі віслюки.

<sup>12</sup> При **водах** тих живуть птахи небесні,  
з-поміж гілля подають голос.

<sup>13</sup> Він напуває гори з вишніх світлиць Своїх.  
Від плоду діянь Твоїх насичується земля.

<sup>14</sup> Ти вирощуєш траву для худоби  
й збіжжя для потреб людини,  
щоб вивести їжу із землі,

<sup>15</sup> і вино, що серце людське веселить,  
щоб сяяло обличчя від олії  
і хлібом зміцнилося серце людини.

- <sup>16</sup> Насичуються дерева Господні,  
кедри ліванські, які Він насадив.
- <sup>17</sup> Там птахи в'ють гнізда,  
домівка лелеки – на кипарисах.
- <sup>18</sup> Високі гори диким козлам належать,  
скелі – притулок даманів.<sup>13</sup>
- <sup>19</sup> Він створив місяць, щоб час визначати;  
сонце знає, коли йому заходити.
- <sup>20</sup> Ти наводиш темряву, і настає ніч,  
коли рухаються всі звірі лісові.
- <sup>21</sup> Молоді леви ричать за здобиччю,  
просячи собі у Бога їжу.
- <sup>22</sup> Сходить сонце – вони збираються разом  
і лягають у своє лігво.
- <sup>23</sup> Людина виходить на свою працю  
й на роботу свою аж до вечора.
- <sup>24</sup> Які численні діяння Твої, Господи!  
Усе Ти мудро створив;  
земля наповнена створіннями Твоїми.
- <sup>25</sup> Ось море велике й просторе,  
там живина кишить без ліку,  
живі істоти – малі й великі.
- <sup>26</sup> Там ходять кораблі,  
там цей Левіятан,<sup>14</sup> якого Ти створив, щоб бавився він у морі.
- <sup>27</sup> Усі вони очікують від Тебе,  
що Ти даси їм їжу своєчасно.
- <sup>28</sup> Ти даєш їм – вони приймають,  
відкриваєш руку Твою – насичуються благом.
- <sup>29</sup> Сховаєш обличчя Своє –  
вони бентежаться.  
Забираєш дух їхній – гинуть  
і повертаються в порох **земний**.
- <sup>30</sup> Пошлеш духа Свого –  
вони створюються,  
і Ти оновлюєш обличчя землі.
- <sup>31</sup> Нехай буде слава Господня навіки,  
нехай радіє Господь діянням Своїм!

<sup>13</sup> **103:18** *Даман* (євр. *шаф'ан*) – трав'юдні ссавці, розміром із зайця; мають особливі, лапки з присосками, завдяки яким можуть спритно лазити по прямовисним скелям і стовбурам дерев. У Біблії згадуються також в Лев. 11:5; Повт. 14:7; Пр. 30:26.

<sup>14</sup> **103:26** *Левіятан* – морське чудовисько; див. Йов 3:8; 40:20–41:26; Пс. 73:14; Ис. 27:1-2.



<sup>32</sup> Він погляне на землю, і вона затремтить;  
торкнеться до гір, і вони задимлять.

<sup>33</sup> Я співатиму Господеві **усе** життя моє;  
співатиму Богові моєму, поки існую.

<sup>34</sup> Нехай буде приємним Йому мій роздум:  
я радітиму в Господі.

<sup>35</sup> Нехай згинуть грішники із землі  
й нечестивих більше не буде.

Благослови, душе моя, Господа!

Алілуя!

### **Псалом 104**

(1 Хр. 16:8-22)

<sup>1</sup> Славте Господа, кличте ім'я Його;  
серед народів звіщайте діяння Його!

<sup>2</sup> Співайте Йому, грайте для Нього,  
звіщайте всі чудеса Його,

<sup>3</sup> хваліться іменем Його святим!  
Нехай веселиться серце тих, хто шукає Господа!

<sup>4</sup> Прагніть Господа й сили Його,  
шукайте обличчя Його завжди.

<sup>5</sup> Пам'ятайте про чудеса Його, які Він здійснив,  
про знамення та суди Його.

<sup>6</sup> О нащадки Авраама, слуги Його,  
сини Якова, Його обранці!

<sup>7</sup> Він – Господь, Бог наш;  
суди Його справедливі по всій землі.

<sup>8</sup> Він вічно пам'ятає Завіт Свій,  
слово, яке Він заповів для тисяч поколінь, –

<sup>9</sup> заповіт, який Він уклав з Авраамом,  
і присягу Його Ісааку.

<sup>10</sup> Він встановив його статутом для Якова,  
як Завіт вічний для Ізраїля,

<sup>11</sup> кажучи: «Тобі віддам Я землю Ханаану  
як долю вашого спадку».<sup>15</sup>

<sup>15</sup> **104:11** Див. Бут. 15:18-21; 26:3-4; 28:13-14.

- <sup>12</sup> Коли вони були людом нечисленним,  
незначним, і мешкали як приходьки на ній,  
<sup>13</sup> то мандрували вони від народу до народу,  
від одного царства до іншого племені.  
<sup>14</sup> Він не дозволяв нікому їх гнобити  
й докоряв за них царям:  
<sup>15</sup> «Не чіпайте помазанців Моїх  
і пророкам Моїм не робіть зла».<sup>16</sup>
- <sup>16</sup> Він накликав голод на землю,  
зламав стебло хлібне.  
<sup>17</sup> Послав перед ними чоловіка –  
у рабство був проданий Йосиф.  
<sup>18</sup> Його ноги стисли кайданами,  
на шию йому наклали залізо,  
<sup>19</sup> до того часу, поки не здійснилося сказане Господом,  
поки слово Господа не очистило його.  
<sup>20</sup> Послав цар *слуг своїх* і розв'язав його;  
правитель народів звільнив його.  
<sup>21</sup> Він поставив його володарем над домом своїм  
і правителем над усім своїм майном,  
<sup>22</sup> щоб він князів його міг стримувати<sup>17</sup> на свій розсуд  
і старійшин його повчав.
- <sup>23</sup> Тоді прийшов Ізраїль до Єгипту,  
оселився Яків у землі Хамовій.  
<sup>24</sup> І дуже розмножив *Бог* народ Свій  
і зробив його сильнішим від супротивників його,  
<sup>25</sup> чий серця Він налаштував, щоб ненавиділи Його народ,  
щоб лукавили вони з Його рабами.<sup>18</sup>  
<sup>26</sup> Він послав Мойсея, слугу Свого,  
і Аарона, якого обрав Собі.  
<sup>27</sup> Вони з'явили знамення Його серед них  
і чудеса – у землі Хамовій.  
<sup>28</sup> Він послав морок, і стало темно,  
і вони не посміли суперечити Його слову.  
<sup>29</sup> Він перетворив води їхні на кров  
і умертвив рибу в них.  
<sup>30</sup> Закишла земля їхня жабами,  
навіть у покоях царів їхніх *були вони*.  
<sup>31</sup> Він сказав, і прийшли рої мух,  
комарі були на всіх теренах їхніх.

<sup>16</sup> **104:15** Про ці події див. Бут. 12:10-20; 20:1-18.

<sup>17</sup> **104:22** Або: *ув'язнити на свій розсуд міг*.

<sup>18</sup> **104:25** Див. Вих. 1:1-14.

- <sup>32</sup> Він дав їм замість дощу град,  
палючий вогонь – на землю їхню;
- <sup>33</sup> він побив у них виноград та смоковницю,  
зламав дерева в їхньому краї.
- <sup>34</sup> Сказав Він, і прийшла сарана і гусінь –  
немає їм ліку!
- <sup>35</sup> І з'їли вони всю траву в землі їхній,  
пожерли плоди їхніх ґрунтів.
- <sup>36</sup> Тоді вразив Він усіх первістків у землі їхній –  
першоплоди сили чоловічої.
- <sup>37</sup> І вивів Він ізраїльтян зі сріблом і золотом,  
не було серед племен їхніх того, хто спотикався.
- <sup>38</sup> Зрадів Єгипет, коли вони вийшли,  
бо страх напав на нього через них.<sup>19</sup>
- <sup>39</sup> Розгорнув **Бог** хмару, як покривало, **вдень**,  
і вогонь, щоб світити вночі.
- <sup>40</sup> Просив **народ**, і послав їм **Господь** перепілок  
і хлібом небесним наситив їх.<sup>20</sup>
- <sup>41</sup> Відкрив Він скелю – і полилися води,  
потекли рікою в сухій землі.<sup>21</sup>
- <sup>42</sup> Бо згадав Він слово Своє святе,  
**що дав** Авраамові, слугі Своему.<sup>22</sup>
- <sup>43</sup> І вивів Він народ Свій у радості,  
обраних Своїх – із вигуком переможним.
- <sup>44</sup> Він дав їм землі народів,  
і впадкували здобутки праці їхньої,
- <sup>45</sup> щоб вони дотримувалися Його постанов  
і берегли закони Його.

Алілуя!

### **Псалом 105**

<sup>1</sup> Алілуя!

Славте Господа,  
бо Він добрий, бо навіки Його милосердя!

<sup>2</sup> Хто може виразити словами могутність Господа  
й сповістити всю хвалу Його?

<sup>19</sup> **104:38** Про ці події див. Вих. 1–14.

<sup>20</sup> **104:40** Вих. 16.

<sup>21</sup> **104:41** Вих. 17:1–7.

<sup>22</sup> **104:42** Бут. 12:1–3; 15 і 17 розділи.

- <sup>3</sup> Блаженні ті, хто стереже правосуддя,  
хто справедливо діє повсякчасно!
- <sup>4</sup> Згадай мене, Господи, заради прихильності до Свого народу,  
з'яви Себе мені в порятунку Твоєму,  
<sup>5</sup> щоб *міг я* побачити добробут обраних Тобою,  
радіти радістю за народ Твій,  
похвалитися разом зі спадком Твоїм.
- <sup>6</sup> Згрішили ми, як і предки наші,  
вчинили беззаконно, діяли нечестиво.  
<sup>7</sup> Батьки наші в Єгипті не збагнули Його чудес,  
не пам'ятали величі милості Твоєї,  
але збунтувалися біля моря, моря Червоного.  
<sup>8</sup> Та Він все ж врятував їх заради Свого імені,  
щоб виявити Свою могутність.  
<sup>9</sup> Пригрозив Він морю Червоному,<sup>23</sup> і висохло воно,  
і провів Він їх через безодні морські, як по пустелі.  
<sup>10</sup> І врятував їх від руки ненависника,  
визволив від руки ворога.<sup>24</sup>  
<sup>11</sup> Покрили води супротивників їхніх –  
жоден з них не лишився *живим*.  
<sup>12</sup> Тоді повірили вони словам Його  
й заспівали Йому хвалу.
- <sup>13</sup> Та швидко забули Його діяння,  
не чекали на пораду від Нього.  
<sup>14</sup> Запалали пристрасно в пустелі  
й випробовували Бога в дикій землі.  
<sup>15</sup> Тоді Він задовольнив прохання їхнє,  
але послав виснаження їхнім душам.
- <sup>16</sup> Та вони позаздрили Мойсею у стані  
й Аарону, святому Господа.  
<sup>17</sup> Відкрилася земля, і поглинула Датана,  
і накрила все зборище Авірама.<sup>25</sup>  
<sup>18</sup> Запалав вогонь серед їхнього зборища,  
полум'я пожерло нечестивих.  
<sup>19</sup> Вони зробили теля на Хориві  
й вклонилися істукану, вилитому з металу,<sup>26</sup>

<sup>23</sup> **105:9** *Червоне море* – так передано цю географічну назву в більшості перекладів завдяки Септуагінті (ή ἑρυθρά θάλασσα), у єврейському тексті вжито назву *Очеретяне море йам-суф*, що позначає, імовірно, Акабську затоку (1 Цар. 9:6).

<sup>24</sup> **105:10** Див. Вих. 14:30.

<sup>25</sup> **105:17** Див. Чис. 16.

<sup>26</sup> **105:19** Див. Вих. 32.

- <sup>20</sup> проміняли Славу свою  
на зображення бика, що їсть траву.
- <sup>21</sup> Забули Бога, Рятівника свого,  
Що звершив великі діяння в Єгипті,
- <sup>22</sup> чудеса в землі Хамовій,  
дії страшні на морі Червоному.
- <sup>23</sup> Він наказав би знищити їх,  
якби Мойсей, обранець Його,  
не став перед Ним у проломі,  
щоб відвернути гнів Його,  
аби Він не погубив **їх**.
- <sup>24</sup> І знехтували вони Землею Бажаною,  
не повірили Його слову,
- <sup>25</sup> і ремствували в шатрах своїх,  
і не слухали голосу Господа.
- <sup>26</sup> Тоді Він простягнув руку Своєю на них,  
щоб повалити їх в пустелі,
- <sup>27</sup> і розкидати нащадків їхніх поміж народами,  
і розсіяти їх по **чужих** землях.
- <sup>28</sup> Вони пристали до Ваал-Пеора  
і їли жертви мертвим **богам**.<sup>27</sup>
- <sup>29</sup> І гнівили **Бога** вчинками своїми,  
тоді спалахнула серед них моровиця.
- <sup>30</sup> Постав Пінхас і вчинив суд,  
і моровиця припинилася.
- <sup>31</sup> Це зараховано було йому в праведність  
з роду в рід, навіки.
- <sup>32</sup> І розлютили Його при водах Мериви,  
і Мойсей зазнав через них лиха,<sup>28</sup>
- <sup>33</sup> бо засмутили вони його дух,  
і він говорив нерозсудливо своїми вустами.
- <sup>34</sup> Вони не знищили народів,  
про які сказав їм Господь,
- <sup>35</sup> але змішалися з народами  
й навчилися **діяти** за їхніми вчинками;
- <sup>36</sup> служили ідолам їхнім,  
які стали для них пасткою.
- <sup>37</sup> Приносили синів своїх і доньок  
у жертву бісам

<sup>27</sup> 105:28 Див. Чис. 13; 14.

<sup>28</sup> 105:32 Див. Вих. 17:1-7; Чис. 20:2-13.

- <sup>38</sup> і проливали невинну кров,  
 кров своїх синів і доньок,  
 яких вони приносили в жертву ідолам ханаанським,  
 і осквернилася земля кров'ю.
- <sup>39</sup> Вони стали нечистими через свої діяння,  
 розпусно поводитися у своїх вчинках.<sup>29</sup>
- <sup>40</sup> Тоді спалахнула лють Господа на народ Його,  
 гидким став Йому спадок Його.
- <sup>41</sup> І віддав Він їх у руки народів,  
 і ненависники їхні панували над ними.
- <sup>42</sup> Вороги гнобили їх,  
 і вони підкорилися під їхню руку.
- <sup>43</sup> Він багато разів визволяв їх,  
 але вони бунтували у своїх задумах  
 і занурилися у гріхи свої.
- <sup>44</sup> Але Він зглянувся на скорботу їхню,  
 коли почув їхнє волення,
- <sup>45</sup> і згадав про Завіт Свій з ними,  
 і змілувався через велике Своє милосердя.
- <sup>46</sup> І викликав співчуття до них  
 у тих, хто тримав їх у полоні.
- <sup>47</sup> Врятуй нас, Господи, Боже наш,  
 і збери нас з-поміж народів,  
 щоб прославити Твоє святе ім'я,  
 піднесено співати Тобі хвалу.
- <sup>48</sup> Благословенний Господь, Бог Ізраїлю,  
 споконвіку й повіки!

І нехай скаже увесь народ: «Амінь!»

Алілуя!

## The Book of Psalms in a New Ukrainian Translation Psalms 73-89

Dmytro TSOLIN  
 Ukrainian Catholic University, Lviv, Ukraine

Надійшла до редакції / Received 04.05.2023

Прийнята до публікації / Accepted 02.06.2023

<sup>29</sup> **105:39** Див. Повт. 7:1-6; 18:9-13; Суд. 1:19-2:5.